

Ändringar av Arbetsmiljöverkets föreskrifter med anledning av ändringar i EU-direktivet om asbest

Asbestdagen 19 nov 2025

ett seminarium arrangerat av AFA Försäkring

Direktivet om asbest och ändringsdirektivet

- EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2009/148/EG av den 30 november 2009 om skydd för arbetstagare mot risker vid exponering för asbest i arbetet
- EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV (EU) 2023/2668 av den 22 november 2023 om ändring av direktiv 2009/148/EG om skydd för arbetstagare mot risker vid exponering för asbest i arbetet.
- (EU) 2023/2668 träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i Europeiska unionens officiella tidning – publicerat 30 nov 2023
- EU-direktiv => ändringar behöver föras in i svensk lagstiftning
- Senast den 21 december år 2025 ska Sverige ha satt i kraft bestämmelser som inför ändringen av direktivet om asbest i svensk lagstiftning

Några exempel på ändringar i Arbetsmiljöverkets föreskrifter

Ändringar i EU-direktivet om asbest har förts in i svensk lagstiftning genom ändringar i Arbetsmiljöverkets föreskrifter om

- arbete med risk för exponering för asbest, 3 kap. i AFS 2023:13,
 - medicinska kontroller i arbetslivet (AFS 2023:15), och
 - gränsvärden för luftvägsexponering i arbetsmiljön (AFS 2023:14).
-
- Ändringarna träder ikraft 19 dec 2025

Föreskrifterna om asbest - 1 § om tillämpningsområde

- Gränsvärdet för asbest sänks kraftigt i EU-direktivet och därmed också i svensk lagstiftning.
- Det nya gränsvärdet är tio ggr lägre än det nuvarande gränsvärdet.
- Det finns därför risk att det nya gränsvärdet överskrids även vid hantering av material med lägre asbestinnehåll än 1 %.
- Haltgränsen på 1 viktsprocent behövde därför tas bort.
- Femte stycket om undantag i 1 § är därför borttaget.

3 § om definitioner

- 3 § - Tillägg av begreppet "sanering" för att förtydliga och följa begreppen i EU-direktivet

Sanering: Avlägsnande eller omhändertagande av asbest, asbesthaltigt material eller asbesthaltigt damm, inklusive insamling av löst material som innehåller asbest.

- Ordet "sanering" har lagts till som komplement till ordet "rivning" i flera paragrafer.

7 § Tillstånd för rivning eller sanering

- EU-direktivet inför krav på tillstånd för rivning eller sanering i artikel 15, p. 1
- Sverige har sedan tidigare krav på tillstånd för rivning i 7 § i föreskrifterna
- Orden "eller sanering" läggs till efter ordet "rivning" på flera ställen i 7 § för att förtydliga och följa begreppen i EU-direktivet
- Tillstånd kan fr o m 19 dec ges för rivning och sanering eller enbart för sanering.
- Andra stycket om undantag för friktionselement och packningar har tagits bort på grund av att det nuvarande gränsvärdet kommer att sänktas kraftigt

14 § Allmän utbildning

- Gäller sedan tidigare för arbete med asbest eller asbesthaltigt material inom forskning, utveckling eller analys enligt 5 § och bearbetning och behandling enligt 6 §.
- Nytt nu är att även de arbetstagare som inte ska arbeta med asbest eller asbesthaltiga material men som utför ett arbete där arbetstagaren exponeras eller sannolikt kommer att exponeras för asbesthaltigt damm ska genomgå en allmän utbildning.
- Utbildningens innehåll och längd ska vara anpassad till de berörda arbetstagarnas uppgifter och arbetsmetoder.
- Utbildningen ska nu omfatta minst 9 st områden
- Efter utbildningen ska arbetstagaren genomgå ett kunskapsprov.
- Varje arbetstagare som genomgått utbildningen med tillfredsställande resultat ska få ett bevis på genomgången utbildning.

15 a § om prioritering av rivning och sanering

- En ny 15 a § införs i asbestföreskrifterna.

15 a § Arbetsgivaren ska prioritera rivning eller sanering före andra former av hantering av asbest eller asbesthaltigt material.

Prioriteringen enligt första stycket ska genomföras innan riskbedömningen enligt 16 § görs.

31 § Särskild utbildning

- Gäller för arbete med rivning eller sanering enligt 7 §
- Utbildningens innehåll och längd ska vara anpassad till de berörda arbetstagarnas uppgifter och arbetsmetoder.
- Utbildningen ska nu omfatta minst 11 st områden
- Efter utbildningen ska arbetstagaren genomgå ett kunskapsprov.
- Varje arbetstagare som genomgått utbildningen med tillfredsställande resultat ska få ett bevis på genomgången utbildning
- Bestämmelserna om särskild utbildning finns nu i fyra st paragrafer istället för en, eftersom om all text skulle läggas i en paragraf blir det en för lång §.

36 § om inneslutning

Följande är nytt

- "Saneringsarbete" tillagt som komplement till "rivningsarbete"
- Att inneslutningen ska ha undertryck genom användning av mekanisk frånluftsventilation.
- Ny punkt om att arbetsgivaren ska se till att luftomsättningen i det inneslutna utrymmet är minst tio gånger per timme.
- Ny punkt om att "Frånluft från inneslutningen, om det är möjligt, leds direkt ut till fria luften via fläktaggregat med filter."
- Tillägg i punkten om luftsluss om att "Luftslussen ska i första hand utgöras av tre steg. Om detta inte är möjligt får en luftsluss med två steg användas."

6 kap. 1 § i föreskrifterna om medicinska kontroller i arbetslivet

- 1 § i 6 kap. i föreskrifterna om medicinska kontroller i arbetslivet ändras p g a att ett undantag i EU-direktivet om asbest försvinner.
- Då ändras även 44 § i föreskrifterna om asbest
- Medicinska kontroller gäller vid allt arbete enligt 5–7 §§, dvs för alla tillståndspliktiga arbeten med asbest eller asbesthaltigt material.
- Krav på medicinska kontroller vid exponering för asbesthaltigt damm vid annat arbete än det som avses i 5–7 §§.
- Nytt är att 50 h gränsen försvinner – kravet gäller nu från början
- Undantaget från 44 § vid transport av asbesthaltigt avfall till plats för slutligt omhändertagande kvarstår – undantaget finns i 1 § i föreskrifterna om asbest.

Föreskrifterna om hygieniska gränsvärden

- Det hygieniska gränsvärdet (HGV) för asbest ändras till 0,01 fibrer/cm³
- Det nya gränsvärdet är tio ggr lägre än det nuvarande gränsvärdet.
- Formuleringen i not 16 till HGV för asbest ändras något för att bättre stämma överens med EU-direktivet om asbest.
- Ytterligare en sänkning av HGV för asbest kommer att ske år 2029 enligt ändringen i EU-direktivet.

Mer information – länkar

- Länk till Arbetsmiljöverkets svarstjänst [Kontakta oss - Arbetsmiljöverket](#)
- Länk till Arbetsmiljöverkets websidor om asbest [Asbest – Arbetsmiljöverket](#)
- Länk till Arbetsmiljöverkets föreskrifter <https://www.av.se/arbetsmiljoarbete-och-inspektioner/publikationer/foreskrifter/>